

LOTTA-SOFIA SAAHKO

LOTAN JA PAPAN LAULUKIRJA

TAMMI

Kirjailija haluaa kiittää Tietokirjailijat ry:tä apurahasta.

© Lotta-Sofia Saahko ja Tammi 2023

Graafinen suunnittelu ja taitto: Emmi Kyytsönen, Karppi Design

Nuottipiirrokset: Juha Töyrylä

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

ISBN 978-952-04-5641-2

Painettu EU:ssa

SISÄLLYS

- 5 Hei sinä!
- 10 *Karjalan kunnailla*
- 12 *Karjalaisten laulu*
- 15 *Heili Karjalasta*
- 20 *Väliaikainen*
- 23 *Elämää juoksuhaudoissa*
- 26 *Taivas on sininen ja valkoinen*
- 28 *Arvon mekin ansaitsemme*
(*Laulu Suomessa*)
- 30 *Kotimaani ompe Suomi*
- 32 *Suvivirsi (Jo joutui armas aika)*
- 36 *Lapin äidin kehtolaulu*
- 38 *Aamulla varhain*
- 41 *Tein minä pillin pajupuusta*
(*Soittajapaimen*)
- 42 *Täällä pohjantähden alla*
- 45 *Tuonne taakse metsämaan*
- 48 *Muurari*
- 51 *Keinumorsian*
- 55 *Keinussa kesällä kerran*
- 58 *Peipon pesä*
- 62 *Yksi ruusu on kasvanut laaksossa*
- 66 *Paimenpoika*
- 68 *Murheisna miesnä*
(*Rullaati rullaati*)
- 70 *On armas mulle aallon tie*
- 74 *Kotini*
- 76 *Tuol on mun kultani*
- 79 *Niin minä neitonen sinulle laulan*
- 80 *Saunavihdat*
(*Lapsoset ketterät kotihaasta*)
- 82 *Nikkelimarkka*
- 86 *Emma*
- 91 *Käy tanssimaan*
- 95 *Tulipunaruusut*
- 98 *Valssi menneiltä ajoilta*
- 103 *Satumaa*
- 107 *Kulkurin valssi*
- 110 *Rantakoivun alla*
- 112 *Kesäpäivä Kangasalla*
- 114 *Syysunelmia*
- 117 *Metsäkukkia*
- 120 *Kulkurin kaiho*
- 122 *Kankaan kaunis Katriina*
- 124 *Rosvo Roope*
- 127 *Nuoruusmuistoja*
- 131 *Kultainen nuoruus*
- 134 *Laulu on iloni ja työni*
- 137 *Lapsuuden toverille*
- 138 *Kodin kynttilät*
- 141 *Lakeuden kutsu*
- 144 *Kiitos sulle Jumalani*
- 146 *Päivä vain ja hetki kerrallansa*
- 148 *Olen kuullut on kaupunki tuolla*
(*Laulu taivaasta*)
- 150 *Suojelusenkeli*
(*Maan korvessa kulkevi*)
- 154 *Lopuksi*
- 156 *Kuvalähteet*

HEI SINÄ!

Sinä, joka luet tätä kirjaa! Ihanaa, että vanhat laulut kiinnostavat!

Haluan kertoa sinulle pappani ja minun tarinan, ja sen miksi musiikki on meille niin tärkeää. Pappa ja minä olemme aina olleet läheisiä. Lapsena vietin kaikki kesä- ja joululomat silloisessa mummolassa. Mummola oli pullantuoksuinen rintamamiestalo räsymattoineen ja pitsiliinoinneen. Mummon poismenon myötä siitä tuli pappala. Kun kävin yliopistoa, tulin viikonlopuiksi papan luokse, sillä siellä oli aina sauna lämpimänä ja jääkaappi täynnä herkkuja. Pappa ja minä selailimme vanhoja valokuvia, katsoimme lauantai-iltaisain televisiosta luonto-ohjelmia ja kävimme saunassa. Olemme siis aina olleet läheisiä – mutta papan nuoruudesta minä en tiennyt mitään. Kunnes tuli musiikki.

Pari vuotta sitten keksimme yhteisen harrastuksen. Ryhdyimme yhdessä laulamaan papan lapsuuden suosikkeja ja yllättäen ne toivat mukanaan paljon muutakin. Laulut herättivät muistoja papan lapsuudesta ja nuoruudesta, joista hän ei ollut avautunut aiemmin.

”Näitä lauloimme koulun musiikkitunnilla. Musiikki oli ainut aine, josta minulla oli aina kymppi”, pappa kertoi, kun tutustuimme maakuntalauluihin. ”Tuota soitettiin tanssilavalla, kun olin noin viisitoistavuotias! Voi kun minun teki niin mieli tanssittaa tyttöjä, mutta olin liian ujo”, pappa naureskeli, kun lauloimme Satumaata. Ja lopulta: ”Tämä voisi olla minun perheeni tarina”, kun lauloimme Evakon laulun. Tuo tieto mullisti maailmani. Minä en ollut koskaan kuullut papan evakkokokemuksista, ja laulujen myötä hän ryhtyi kertomaan elämänsä vaikeistakin hetkistä, kuten Karjalan kodin menettämisestä. Musiikilla on sellainen vaikutus. Siksi pappa ja minä kerrommekin tässä kirjassa laulujen yhteydessä muistoista, joita laulut herättävät.

Musiikki vaikuttaa myös nykyään papan elämään. Papalla on todettu sekamuotoinen muistisairaus, ja välillä hän ei muista mitä söi edellisenä päivänä, onko hän käynyt kaupassa tai mikä minun nimeni on. Mutta laulun säveleitä hän ei unohda! Myös useiden laulujen sanat hän muistaa, mutta tämän kirjan tarkoitus onkin olla tukena, kun hän hyräilee lapsuutensa suosikkeja.

Tässä kirjassa laulut ovat siinä järjestyksessä jossa pappa on oppinut ne: ensin Karjala-aiheiset laulut, sitten sota-ajan ja isänmaalliset kappaleet, seuraavaksi koulussa opitut kansallislaulut. Teini-iässä ja nuorena aikuisena pappa tanssi ikivihreiden tahtiin ja nykyään hän nauttii myös virsistä.

Papan ja minut musiikki on tuonut yhteen, ja nämä yhteiset hetket ovat kultaakin kalliimpia. Ja siksi toivon, että tämä kirja herättää eloon sinunkin muistojasi. Toivon, että kirja tuottaa ihania yhteisiä hetkiä mummoille ja papoille, mummuille ja vaareille, mummeille ja ukeille sekä heidän lapsille, lapsenlapsille ja ehkä jopa lapsenlapsenlapsille.

Hyräilkää, laulelkaa, muistelkaa. Viettäköö aikaa yhdessä. Mikään ei ole niin arvokasta.

Rakkaudella,

A handwritten signature in black ink that reads "Lotta" in a cursive script, followed by a simple heart symbol.

